

Typ testu

S	T	A	H
---	---	---	---

Písemná zkouška Pedagogicko-psychologická příprava

Studijní program:
Učitelství pro 1. stupeň základní školy

2021
Zadání testu

Zadání neotvírejte, počkejte na pokyn!

ZÁZNAMOVÝ ARCH

- NEPODEPISOVAT – HODNOCENÍ JE ANONYMNÍ
- NEPOŠKODIT – ZPRACOVÁNÍ JE ELEKTRONICKÉ

POSTUP:

1. Na záznamový arch v horní části vepište podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu (vlevo nahoře).
2. Pročtete si způsob vyplňování – vzor je na záznamovém archu dole.
Správnou odpověď označte křížkem tak, aby nepřesahoval okraje bílého políčka.
3. Test – u jednotlivých otázek vyberte jedinou správnou odpověď z nabízených variant a), b), c), d), e). Někdy volíte ze tří, někdy ze čtyř, jindy z pěti nabízených odpovědí. Správnou odpověď uvedeným způsobem vyznačte v záznamovém archu. Správná nebo nejvíce odpovídající je vždy jen jedna odpověď.

Některé otázky požadují vybrat variantu, pro kterou skutečnosti, o kterých mluví úvodní formulace, neplatí. Věnujte proto pečlivou pozornost znění otázky.

4. Bodové hodnocení otázek – jednotlivé otázky v testu jsou hodnoceny jedním bodem. Za nesprávné odpovědi se body neodečítají.
5. Opravy – pokud budete chtít změnit již vyznačenou odpověď, je nutné vyplnit celou plochu chybně zakřížkovaného pole a označit křížkem správnou odpověď.
6. Časový limit pro písemný test je 45 minut.
7. Ukončení – podle pokynů se dostavíte ke stolku s vyplněným záznamovým archem k odevzdání, zde obdržíte štítek s Vaším identifikačním kódem, který bude nalepen na záznamový arch na vyznačené místo (vpravo nahoře).
8. Všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů jdou na vrub uchazeče.

Přečtěte si následující část textu z doporučené literatury (Helus, 2018), doplňte chybějící údaje (otázky 1–6) a následně **na základě přečteného textu** posuďte pravdivost tvrzení (otázky 7–16). Jako pravdivý označte ten výrok, jehož pravdivost vyplývá z textu. Pokud si myslíte, že je výrok pravdivý, případně nepravdivý, ale není možné to z textu doložit, označte jako správnou odpověď *Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit*. Pravdivost zde určuje pouze předložený text.

Styly vedení – řízení skupiny

Vedení může být uplatňováno různým způsobem; hovoříme o stylech vedení (respektive řízení) či vůdcovských (řídících) stylech. Klasický výzkum orientovaný tímto směrem provedl Kurt Lewin (1939). Ve svém přirozeném experimentu sledoval děti na prázdninovém táboře, rozdělené do tří skupin podle stylu jejich vedení. Tyto styly byly tři:

- ____ (1) – *volný (ponechávající událostem spontánní průběh): je ponecháno na členech, co a jak udělají, jak se rozhodnou. Vedoucí jen dbá, aby se věci zcela nevymkly z nutného řádu.*
- ____ (2) – *založený na jasném a pevném stanovení, co, kdo a jak má dělat. Rozhodování je věcí vůdce, vedoucího. Ostatní členové skupiny mají vykazovat poslušnost. Důležitá je kontrola.*
- ____ (3) – *vedoucí zapojuje do svého rozhodování členy skupiny. Dbá, aby si skupina uvědomovala, že všichni nesou za rozhodnutí spoluzodpovědnost. Důležitá je sebekontrola, autoregulace.*

Lewin si všímal, jak se v těchto skupinách liší vzájemné vztahy mezi jejich členy, vztahy k jiným skupinám, jak je to se spokojeností, aktivitou apod. Z četných výsledků si zde připomeňme:

„V ____ (4) vedené skupině bylo přítomno více vnitroskupinové soutěživosti, konkurenčnosti (kdo se více prosadí, bude „důležitější“) a méně kooperativnosti, spolupráce. Vůči jiným skupinám bylo mnohem více nevraživosti. Skupina v úkolové situaci za přítomnosti vedoucího reagovala pohotověji, s razantním nasazením. Nebyl-li však vedoucí přítomen, vznikala bezradnost, docházelo ke vzájemným rozmiškám, případně atakování. Výkonnost skupiny rychle klesala.

V ____ (5) vedené skupině převládala nad soutěživostí kooperace. V první fázi řešení úkolu bylo více prodlev, dohadování, ale po vyjasnění byl výkon vysoký, podložený nasazením všech členů. Při nepřítomnosti vedoucího skupina vykazovala schopnosti seberřízení, opřené o participaci členů schopných se efektivně domlouvat a spolurozhodovat. Vztahy k ostatním skupinám byly otevřenější, patrná byla větší pohotovost zajímat se o druhé a sdělovat si zkušenosti.

Ve volné, ____ (6) skupině byla výkonnost v úkolové situaci nízká; převládalo chaotické dění přecházející v individualistické výstřelky na úkor vytváření řádu vzájemného soužití.“

1

- a) pedocentrický,
- b) libra-optiana,
- c) demokratický,
- d) laissez-faire,
- e) autokratický.

2

- a) pedocentrický,
- b) libra-optiana,
- c) demokratický,
- d) laissez-faire,
- e) autokratický.

3

- a) pedocentrický,
- b) libra-optiana,
- c) demokratický,
- d) laissez-faire,
- e) autokratický.

4

- a) pedocentricky,
- b) liberálně,
- c) autoritativně,
- d) demokraticky,
- e) leasingově.

5

- a) pedocentricky,
- b) liberálně,
- c) autoritativně,
- d) demokraticky,
- e) leasingově.

6

- a) pedocentrické,
- b) liberální,
- c) autoritativní,
- d) demokratické,
- e) leasingové.

7

Používá autor textu pojmy *styl vedení* a *styl řízení* jako synonyma?

- a) Ano, používá je jako synonyma.
- b) Ne, pojmy rozlišuje. Nepoužívá je jako synonyma.
- c) Z textu není možné vyvodit, zda autor používá pojmy jako synonyma.

8

Kurt Lewin realizoval experiment zkoumající vztahy mezi členy skupiny.

- a) Je to pravdivý pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

9

Kurt Lewin během své pracovní kariéry zkoumal styly vedení učitelů.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

10

Chování skupiny není ovlivňováno stylem vedení.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

11

Mezi stylem vedení a chováním skupiny existuje vztah.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

12

Chování členů skupiny je ovlivňováno vedením skupiny.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

13

Výkonnost skupiny, kde bylo přítomno více vnitroskupinové soutěživosti, bez přítomnosti vedoucího s postupem času rychle rostla.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

14

Ve skupině, v níž vedoucí zapojuje do rozhodování všechny členy skupiny, je méně prodlev a dohadování v první fázi řešení problému.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

15

V leasingovém stylu vedení vedoucí skupiny přenechává členům skupiny iniciativu, a tak efektivně podporuje individualitu jednotlivých členů skupiny.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

16

Demokratický styl vedení je charakteristický pro českou školu po roce 1989.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

Přečtěte si následující část textu z doporučené literatury (Fisher) a **na základě přečteného textu** posuďte pravdivost tvrzení (otázky 17–24). Jako pravdivý označte ten výrok, jehož pravdivost vyplývá z textu. Pokud si myslíte, že je výrok pravdivý, případně nepravdivý, ale není možné to z textu doložit, označte jako správnou odpověď *Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit*. Pravdivost zde určuje pouze předložený text.

Planning for groupwork

Successful group work depends on good planning.

In planning for groupwork good advice is to start small, start simple and start structured. One way is to give pairs of children a simple task, like predicting the end of a story. Then put two pairs together to share ideas. This is useful for each pair has a contribution to make to the discussion. The group can then share with a larger group, such as a class. This strategy can be summed up as:

Think – Pair – Group – Share

Key elements in planning for groupwork include:

- Group size: Which size groups work best?
- Group composition: Either free choice, friendship, mixed or similar ability groups?
- Group management: What skills and strategies make for success?

Group composition

Two elements necessary for successful groupwork are security and challenge. Friendship groups offer students the greatest security, but not always the challenge needed to extend their thinking. Friendship groups also do not extend the social skills involved in relating to children they do not know or do not like. Success in life involves working at times with all sorts of people, and children should sometimes be persuaded to work in groups despite personal likes and dislikes. Mixed ability groups are likely to benefit the widest range of pupils, though opportunities should be given for those of similar ability, especially high attainers to work together.

Do children work better in gender or mixed-gender groups? Research findings provide no clear conclusions. Key factors seem to be the personality of individual children and the balance of skills in the group. Groups work best, irrespective of gender make-up, if they make good teams and have blend of co-operative skills.

17

Úspěch skupinové činnosti závisí na dobrém plánování.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

18

Při plánování skupinové činnosti je vhodné začít vytvořením komplexního úkolu.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

19

Dva prvky nezbytné pro úspěšnou skupinovou práci jsou bezpečí a soutěživost.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

20

Skupiny založené na přátelských vztazích více než skupiny založené na jiném principu umožňují žákům cítit se bezpečně a rozvíjet své myšlení díky náročnějším učebním výzvám.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

21

Praxe ukazuje, že náročné úkoly umožňují dětem rozvíjet jejich myšlení.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

22

Výzkumy jasně ukazují, že věkově smíšené skupiny dosahují lepších výsledků.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

23

Největšímu počtu žáků prospívají skupiny se smíšenou úrovní schopností účastníků.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

24

Úspěšnost v životě vyžaduje také práci s různými typy lidí.

- a) Je to pravdivý výrok.
- b) Je to nepravdivý výrok.
- c) Z textu nelze pravdivost výroku vyvodit.

25

Postoj k příslušníkům jiné skupiny (národa, etnika, rasy, pohlaví, náboženství aj.), který je znevýhodňuje, staví do nepříznivého světla, vyvolává vůči nim nepřátelské chování je:

- a) předsudek,
- b) rasismus,
- c) realismus,
- d) nacismus.

26

Altruismus řadíme mezi

- a) formy šikany,
- b) následky šikany,
- c) formy prosociálního chování,
- d) formy asociálního chování.

27

Osvojení základních kulturních dovedností a návyků, osvojení generační hierarchie, genderu a zvládnutí postavení v sourozeneckých vztazích zařazujeme do

- a) primární socializace,
- b) sekundární socializace,
- c) terciární socializace,
- d) kvartální socializace.

28

Mezi základní kategorie duševních jevů/procesů nepatří:

- a) vnímání,
- b) myšlení,
- c) emoce,
- d) socializace.

29

Psychickou reprezentací nějakého objektu v naší mysli, a to prostřednictvím jeho působení na naše smysly a následného centrálního zpracování v mozku je:

- a) vjem,
- b) emoce,
- c) počitek,
- d) fantazie.

30

Typ myšlení, který se opírá o modely, schémata, propočty, a jeho základní oporou jsou pojmy, nazýváme:

- a) názorné,
- b) abstraktní,
- c) konvergentní,
- d) konkrétní.

31

Může být komunikace neinteraktivní?

- a) Ne, každá komunikace je interaktivní, protože probíhá mezi více jedinci.
- b) Ano, v případě, že se účastníci komunikace nepohybují.
- c) Ano, je to komunikace, kdy jedinci na svá sdělení navzájem bezprostředně nereagují.
- d) Ne, komunikace vyžaduje aktivitu těch, kteří jsou do ní zapojeni.

32

Aby bylo dosaženo kvality skupinové práce, je potřeba:

- a) složit skupinu genderově vyváženě,
- b) vhodně zvolit úkol,
- c) důsledně kontrolovat práci skupin,
- d) nechat žáky volit si skupinu podle přátelských vztahů.

33

Jak R. Fisher charakterizuje dobře se učící žáky?

- a) Dobře se učící žáci chtějí vyhovět nárokům, které jsou na ně kladeny.
- b) Dobře se učící žáci si kladou otázky, čemu a proč se učí.
- c) Dobře se učící žáci upřednostňují kooperativní učení před učením individuálním.
- d) Dobře se učící žáci si zpracovávají mentální mapy.

34

J. Piaget zdůraznil důležitost fáze učení spočívající v „tápání a opravování se“. Označuje tak fázi, která souvisí s potřebou:

- a) vyrovnat se s nečekanými událostmi,
- b) zpochybňovat vzdělávací plán učitele,
- c) dávat žákovi zpětnou vazbu,
- d) budovat žakovu sebeúctu.

35

R. Fisher za efektivní vzhledem k žakově učení považuje otázky

- a) snadno zodpověditelné,
- b) ty, na které lze odpovědět jednoznačně,
- c) otevřené,
- d) formulované samotnými žáky.

36

Personalizované učení je učení:

- a) soustředěné na spojování učiva s potřebami žáka,
- b) soustředěné se na zařazení žáka do společnosti,
- c) soustředěné na učení se o sobě samém,
- d) soustředěné na učení se o významných osobnostech.

37

Kdo je autorem tvrzení „Myšlení je předpokladem řeči“?

- a) Piaget,
- b) Matějček,
- c) Koukolík,
- d) Komenský.

38

Který z uvedených prvků neodpovídá pozitivnímu „étosu“ úspěšné školy?

- a) pocit identity a hrdosti na školu,
- b) vysoké aspirace žáků a učitelů,
- c) kladný postoj učitelů k žákům,
- d) uznávání výsledků učení získaných výhradně ve škole.

39

Žák, který byl fyzicky napaden skupinou spolužáků, hodnotí tuto situaci slovy: „Někdo do mě vrazil, ale nepamatuji se, že by mě praštil.“. Podle Ch. Kyriacou by si měl učitel uvědomit, že reakce žáka může být:

- a) obranným mechanismem, který umožňuje žákovi získat mentální odstup od situace,
- b) reakcí na nevhodnou otázku učitele, kterou chtěl učitel získat seznam šikanujících,
- c) snahou přimět učitele k vyšetřování dané kauzy v rámci celé třídy,
- d) projevem patologického lhaní jedince.

40

R. Fisher za efektivní vzhledem k žakově učení považuje otázky

- a) snadno zodpověditelné,
- b) ty, na které lze odpovědět jednoznačně,
- c) otevřené,
- d) ty které zodpoví alespoň 70% žáků.

41

V přístupu k řešení problémového chování nazývaného jako modifikace chování se vychází z tzv. behaviorálního přístupu. Mezi jeho základní myšlenky patří:

- a) chování, které je posilováno odměnou, se zpevní,
- b) nesprávné chování nelze ignorovat,
- c) při problémovém chování je důležité vyhnout se trestům,
- d) žáci by neměli vědět, že jejich chování je monitorováno.

42

Mezi fyzické příznaky stresu nepatří:

- a) bolesti ve svalech,
- b) plačtivost,
- c) pocity na zvracení,
- d) časté chození na toaletu.

43

Mezi nepřímé techniky zvládnání stresu, které vedou ke zmírňování citových prožitků způsobených stresem, patří:

- a) relaxační techniky,
- b) doučování,
- c) trénování plánování,
- d) říci si o pomoc.

44

Které strategie podle Parsona (in Kyriacou) nejméně korelují s výborným výkonem žáků?

- a) usilovná práce,
- b) koncentrace na řešení problému,
- c) hledání sociální podpory,
- d) ignorování problému.

45

Mezi hlavní průvodní znaky stresu Kyriacou neřadí jevy:

- a) psychické,
- b) paliativní,
- c) fyzické,
- d) behaviorální.

46

Kdy je největší nebezpečí, že sexuální zneužití jedince se patologicky odrazí ve vnímání sebe sama a druhých lidí?

- a) když dojde k sexuálnímu zneužití dítěte ve věku 3–4 let,
- b) když dojde k sexuálnímu zneužití dítěte ve věku 12–13 let,
- c) když dojde k sexuálnímu zneužití dítěte ve věku 15–16 let,
- d) nezáleží na věku, nebezpečí je stejné u všech věkových kategorií.

47

Co by (podle Kyriacou) neměl učitel při řešení šikany určitě dělat:

- a) chránit úzkostlivě oběť šikany, i když si chce pomoci sama,
- b) informovat o šikaně rodiče,
- c) naznačit šikanujícímu, že s jeho chováním nesouhlasí,
- d) vyjádřit postiženému své pochopení.

48

Kniha *Řešení výchovných problémů ve škole* vyšla poprvé v originále v roce:

- a) 1963,
- b) 1973,
- c) 2003,
- d) 2020.

49

Nelson a While (Kyriacou) stanovili pět základních prvků potřebných pro účinnou péči o žáky ve stresové situaci, mezi které nepatří:

- a) odpovídající vzdělání či školení učitelů,
- b) spolupráce poradenského týmu,
- c) spolupráce s rodiči,
- d) okamžité odstranění stresorů.

50

Mezi témata knihy Ch. Kyriacou *Řešení výchovných problémů ve škole* nepatří:

- a) zneužití,
- b) záškoláctví,
- c) stres,
- d) kyberšikana.

Záznamový arch

1ol. = 1h.

Vzor písma

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D F H Z

Typ testu

STAH

ID

1	A B C ☒ E	11	☒ B C D E	21	A B ☒ D E	31	A B ☒ D E
2	A B C D ☒	12	☒ B C D E	22	A B ☒ D E	32	A ☒ C D E
3	A B ☒ D E	13	A ☒ C D E	23	☒ B C D E	33	A ☒ C D E
4	A B ☒ D E	14	A ☒ C D E	24	☒ B C D E	34	☒ B C D E
5	A B C ☒ E	15	A B ☒ D E	25	☒ B C D E	35	A B ☒ D E
6	A ☒ C D E	16	A B ☒ D E	26	A B ☒ D E	36	☒ B C D E
7	☒ B C D E	17	☒ B C D E	27	☒ B C D E	37	☒ B C D E
8	☒ B C D E	18	A ☒ C D E	28	A B C ☒ E	38	A B C ☒ E
9	A B ☒ D E	19	A ☒ C D E	29	☒ B C D E	39	☒ B C D E
10	A ☒ C D E	20	A ☒ C D E	30	A ☒ C D E	40	☒ B ☒ D E

41	☒ B C D E	51	A B C D E	61	A B C D E	71	A B C D E
42	A ☒ C D E	52	A B C D E	62	A B C D E	72	A B C D E
43	☒ B C D E	53	A B C D E	63	A B C D E	73	A B C D E
44	A B C ☒ E	54	A B C D E	64	A B C D E	74	A B C D E
45	A ☒ C D E	55	A B C D E	65	A B C D E	75	A B C D E
46	☒ B C D E	56	A B C D E	66	A B C D E	76	A B C D E
47	☒ B C D E	57	A B C D E	67	A B C D E	77	A B C D E
48	A B ☒ D E	58	A B C D E	68	A B C D E	78	A B C D E
49	A B C ☒ E	59	A B C D E	69	A B C D E	79	A B C D E
50	A B C ☒ E	60	A B C D E	70	A B C D E	80	A B C D E

- Toto je záznamový arch. Do příslušného orámovaného pole v horní části vepište podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu.
- Správnou odpověď nebo odpovědi (dle zadání testu) označte křížkem tak, aby nepřesahoval okraje bílého políčka.
 A B C D
- Pokud se při vyplňování zmýlíte, vyplňte celou plochu chybně zakřížkovaného pole a označte křížkem správnou odpověď. A B C D
- Po vypršení časového limitu pro vypracování testu odevzdejte záznamový arch a zadání testu doзору v posluchárně podle pokynů, které vám budou sděleny na počátku zkoušky.
- Všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů jdou na vrub uchazeče.